

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	29 juni 2023
Zaaknummer	Z2023-00000209	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00004439	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	1 februari 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	Voorschriften bij de ontheffing Voorgeschreven maatregelen Locatie plangebied en aangetroffen verblijfplaatsen		

Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. heeft namens Stichting Woonin een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Bendienlaan, Reyerslaan, Ketlaan en Richterslaan in Nieuwegein (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000209.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 1 september 2023 tot en met 1 september 2024.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op renovatie van 36 woningen in het plangebied. Onderdeel van de renovatie is spouwisolatie en dakrenovatie en -isolatie. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, ten aanzien van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). U vraagt de ontheffing voor de periode van 1 september 2023 tot en met 1 september 2024.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 19 april 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover aan dat er geen redelijke alternatieven zijn die minder effect hebben op de aanwezige soorten.

Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad en kan daarom niet op een andere locatie worden uitgevoerd.

De woningen moeten worden onderhouden en verduurzaamd. Sloop en nieuwbouw van woningen heeft meer negatieve effecten op de beschermde soort dan renovatie. Het ontzien van werkzaamheden aan de boeiboorden, waardoor minder verblijfplaatsen zouden worden aangetast, is geen redelijk alternatief. Dakisolatie kan namelijk niet plaatsvinden zonder aanpassing van de dakgoten, waardoor ook de boeiboorden moeten worden aangepast. Bovendien zijn de boeiboorden in slechte staat en moet ook het plafond van de balkons worden geïsoleerd. Dit kan niet worden uitgevoerd zonder de boeiboorden aan te tasten. Er bestaat daarom geen redelijke alternatieve werkwijze om het doel van de ingreep te bereiken.

Er wordt gewerkt buiten de kwetsbare periode van de soort en er worden meer dan voldoende compenserende maatregelen getroffen. Er zijn daarom geen redelijke alternatieven voor de werkwijze en planning die minder effect hebben op de aanwezige soorten.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soort optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

U heeft de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

In het belang van de volksgezondheid

Aangegeven belang

In het activiteitenplan heeft u aangegeven dat de woningen worden verduurzaamd door deze energiezuiniger te maken. De energielabels verbeteren van C-F naar minimaal A-C. Dit wordt aangetoond met de rapportage 'Energetisch advies' van 22 november 2021.

Beoordeling van het aangegeven belang

Uit uw onderbouwing en de relevante stukken blijkt dat er sprake is van verduurzaming van de woningen.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt de verduurzaming van bestaande woningen ook bij aan de verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor de volksgezondheid. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soort: gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee kleine zomerverblijfplaatsen vastgesteld. Ook is één verblijfplaats voor ongeveer vijftien individuen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Deze verblijfplaats is in gebruik als zomerverblijfplaats. Op basis van het gedrag en een visuele inspectie is uitgesloten dat dit een kraamverblijfplaats betreft. De invliegopeningen bevinden zich achter boeiboorden en onder de dakpannen aan de kopgevels. Verder zijn vier paarterritoria vastgesteld. De exacte paarverblijfplaatsen zijn niet bekend, maar potentiële verblijfplaatsen bevinden zich onder de dakpannen aan de kopgevels. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kunnen individuele winterverblijfplaatsen niet uitgesloten worden.

Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuur) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiwerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Nieuwegein is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verblijfplaatsen van de soort in de omgeving. Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt er vanuit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soort

De werkzaamheden zullen twee kleine zomerverblijfplaatsen, één grote zomerverblijfplaats en vier paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernielen. Hierdoor wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Voordat u start met de werkzaamheden zijn voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties.

Voordat u start met de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode maakt u de vastgestelde verblijfplaatsen ongeschikt. We hebben hierover enkele voorschriften opgenomen in bijlage 1.

U plaatst voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. Dit betreft zowel inbouwkasten als het geschikt maken van boeiboorden. Over de locaties van de inbouwkasten hebben we extra voorschriften opgenomen om de functionaliteit te borgen.

De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg aanwezig om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Stichting Woonin;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Nieuwegein.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

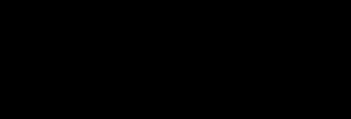
3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. Het ongeschikt maken van het plangebied voor vleermuizen moet plaatsvinden in de periode tussen 15 augustus en 15 oktober (paarperiode) of tussen 15 april en 15 mei, conform hetgeen het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis aangeeft als minst kwetsbare periode bij jaarrond gebruikte verblijfplaatsen van de soort.
12. Er mag niet ongeschikt worden gemaakt voordat de gewone dwergvleermuis voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen. De gewenningsperiode is 3 maanden in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis (april tot en met oktober) voor zomerverblijfplaatsen en zes maanden voorafgaand aan de paarperiode (waarvan minimaal drie maanden in de actieve periode) voor paarverblijfplaatsen.
13. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen moet het plangebied natuurvrij worden verklaard door een ecologisch deskundige. Het natuurvrij verklaren mag pas gedaan worden na vier aaneengesloten nachten met gunstige weersomstandigheden op ten minste twee dagen. Gunstige weersomstandigheden zijn: een temperatuur van minimaal 10 graden C° bij zonsondergang en zonsopkomst, droog en geen harde wind. Als het gebouw niet natuurvrij wordt verklaard, moet worden gecontroleerd of en geborgd dat de verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het plangebied voor de werkzaamheden worden vrijgegeven.
14. Bij het plaatsen van de inbouwkasten moet er rekening mee gehouden worden dat:
 - a. de invliegopeningen op minimaal 3 meter hoogte aanwezig zijn;
 - b. er een vrije aanvliegroute aanwezig is;
 - c. deze vrij zijn van kunstlicht en verstoring (geen lichtuitstraling van straatverlichting, verlichting aan woningen of vanuit aanwezige ramen);
 - d. deze buiten bereik liggen van predatoren.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

15. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

2.3.1 Voorkomen van doden

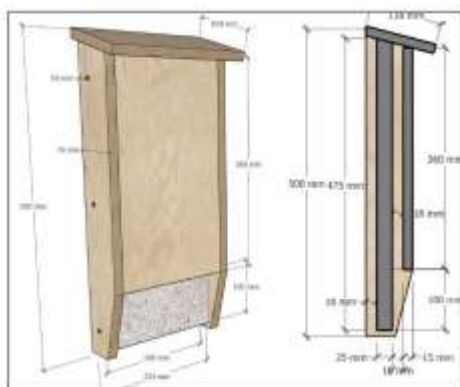
- Alle woningblokken die binnen deze aanvraag vallen worden op plaatsen waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie details en voorwaarden in Bijlage B).
- Wanneer blijkt dat er nog vleermuizen gebruik maken van de woningblokken dan zal het hiervoor omschreven proces herhaald worden tot dat het gebouw vrijgegeven kan worden van vleermuizen.
- Na vrijgave kunnen de werkzaamheden starten.

2.3.2 Gebruik van steigers

- Bij het bouwen van steigers en tijdens de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met invliegopeningen van de verblijfplaatsen van vleermuizen die behouden blijven of zijn aangebracht. Het gaat hier specifiek om de stootvoegen, kantpannen en de tijdelijke vleermuiskasten. Deze mogen door de steigers niet worden afgedicht. De steigers zullen in verband met het in/uitvliegen van vleermuizen op gerichte plaatsen niet voorzien worden van doeken/schermen en zullen onder begeleiding van een ecoloog geplaatst worden om te verzekeren dat de in/uitvliegopeningen vrij van obstructies zijn.

Tijdelijke alternatieven

- Er moeten minimaal 28 tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden. Hiertoe worden er 16 verblijfplaatsen aangeboden aan de gevels op de woningen:
 - Roland Holstlaan 10 (Mitros)
 - Ketlaan 1 (bezit Mitros)
 - Mendes da Costalaan 108 (particulier bezit)
 - Richterslaan 173 (particulier bezit)
 - Raemaekerslaan 2 (particulier bezit)
 - Bendienlaan 8, 10, 18 en 20 (particulier bezit)
- De vleermuiskasten zijn kasten gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal 15mm en een geëxpandeerde kurk binnenzijde van 20mm met een afmeting van 140x290x570cm (Afbeelding 2.1).
- De alternatieve verblijfplaatsen zijn reeds geplaatst op 10 februari 2023. Bij het plaatsen van de tijdelijke verblijfplaatsen is rekening gehouden met de volgende voorwaarde: binnen 200m van het plangebied, minimaal 3m hoogte, vrije invliegopening en op verschillende windrichtingen. Zie Bijlage C voor omschrijving en kaders voor het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen. De locaties voor de kasten zijn weergegeven in Figuur 2.1.

Afbeelding 2.1 | Type tijdelijke vleermuiskast

- Ter mitigatie van de zomer- en paarverblijfplaatsen worden naast de kasten aan de gevels ook drie paalkasten geplaatst die geschikt zijn voor gewone dwergvleermuizen (paalkast Coco of vergelijkbaar). Een paalkast is een vierkante vleermuiskast op een paal (Afbeelding 2.2). De paal is van duurzaam materiaal en zijn geschikt als permanente mitigatie. De vleermuiskast heeft 4 zijden en bestaat uit 3 lagen. Op deze manier zijn er meerdere microklimaten die de kans vergroten dat de kast gebruikt zal worden.
- De paalkasten hebben een inwendig oppervlak dat vier á vijf keer zo groot is als standaard inbouwkast. Door twee paalkasten te plaatsen, wordt dus 100% van het oppervlak aan alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd dat anders in inbouwkasten beschikbaar zou zijn. Daarnaast geldt dat elke paalkast groot genoeg is om een kraamkolonie gewone dwergvleermuizen te herbergen, en dat er een ruime keuze aan microklimaat voor de vleermuizen beschikbaar is, omdat elke paalkast drie invliegopeningen heeft op alle windrichtingen.
- Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort. De paalkasten zijn op 10 februari in het plantsoen rond de woningblokken geplaatst (zie Figuur 5.1).
- Om vleermuizen voldoende kans te bieden om nieuwe verblijfplaatsen in de omgeving te ontdekken, worden gewenningsperiodes gehanteerd die in de betreffende Kennisdocumenten worden genoemd. Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis moeten zes maanden voorafgaande aan de actieve periode

(globaal april t/m oktober) worden aangeboden. De kasten worden ten minste zes maanden voorafgaande aan de eerste werkzaamheden gerealiseerd; dit houdt in uiterlijk 15 februari 2023.

- Zowel de paalkasten als de kasten aan de gevels zullen na de werkzaamheden blijven staan/hangen.

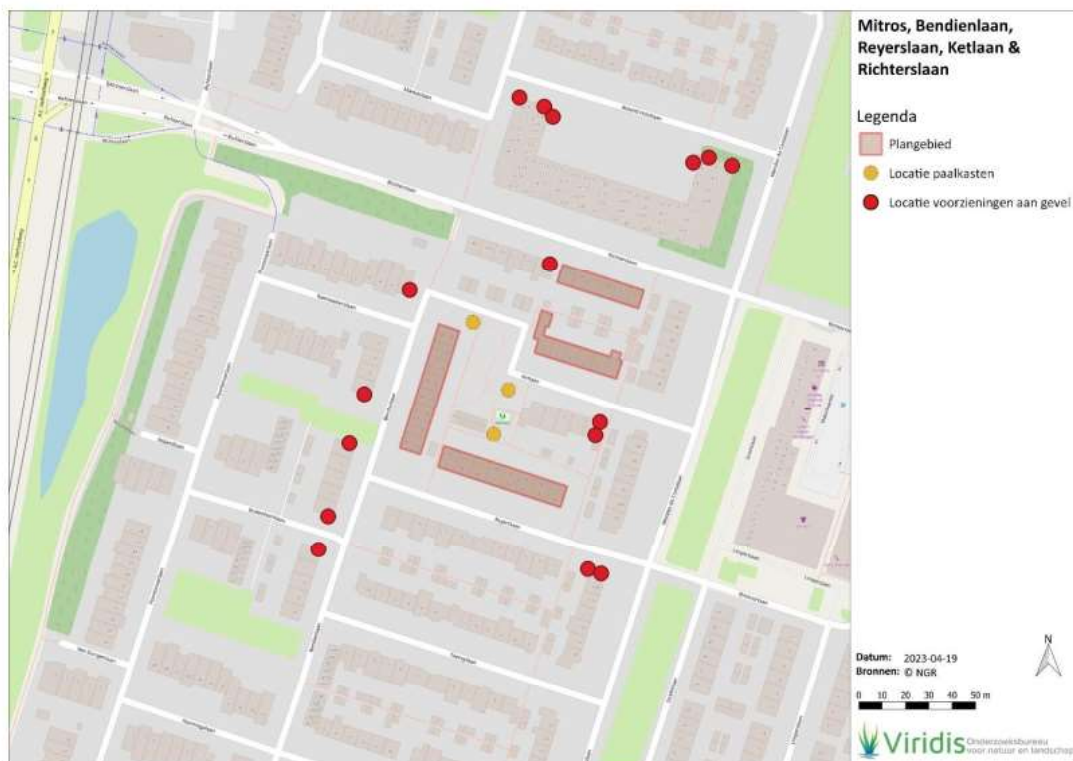
Afbeelding 2.2 | Paalkast Coco van Faunus Nature Creations. Paalkast bestaat uit 12 compartimenten (4 zijden, 3 lagen) en is georiënteerd op vier windrichtingen. Hierdoor wordt een grote variatie aan microklimaten gecreëerd. De lagen staan met elkaar in verbinding.

Permanente alternatieven

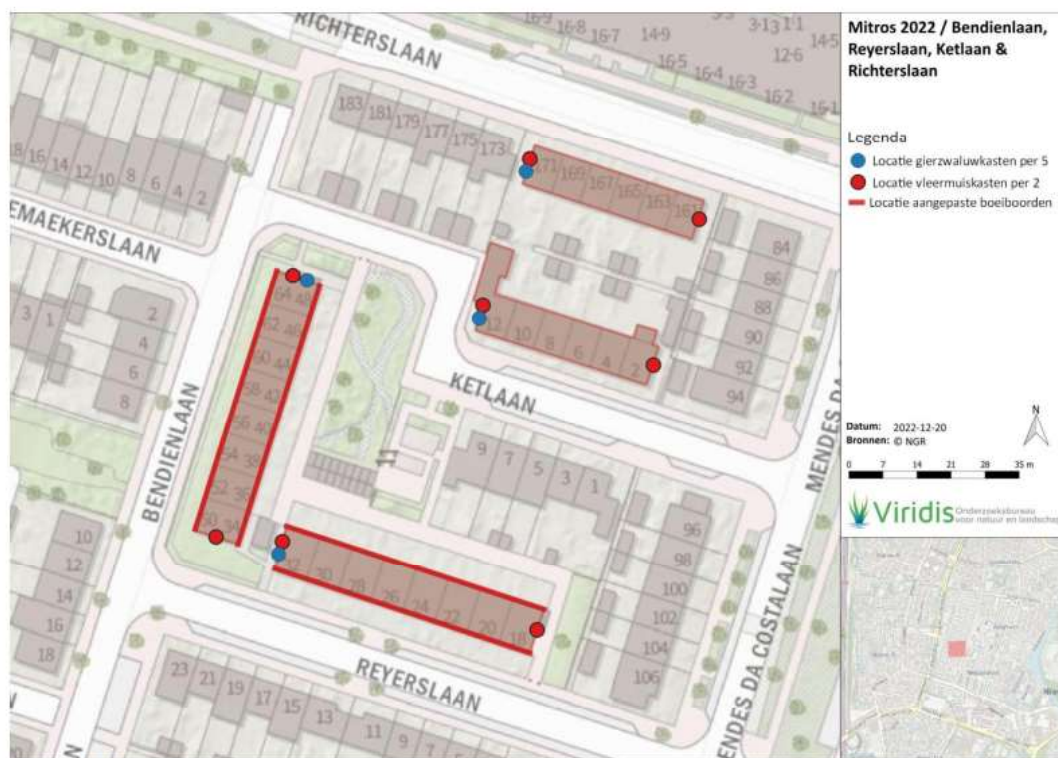
- Er moeten minimaal 28 permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden. Hier toe wordt er deels maatwerk toegepast in de woningen:
 - Bendienlaan 34-64
 - Reyerslaan 2-16
 Dit wordt gedaan door het aanpassen van de boeiboorden; door het creëren van een vrij toegankelijke ruimte achter de boeiboorden wordt het geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage E). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd. In de huidige situatie zijn de boeiboorden ook al geschikt voor vleermuizen.
- Daarnaast worden er ook inmetselestenen aangebracht aan de kopse kanten van de woningen. Het betreft hier 16 geschakelde inbouwstenen (bestaande uit IB VL 06 + IB VL 07 of vergelijkbaar, zie bijlage D). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen (Figuur 2.2):
 - Ketlaan 2-12
 - Reyerslaan 2-16
 - Bendienlaan 34-64
 - Richterslaan 161-171

(per woning 1 set geschakelde inbouwstenen, aan de kopse kant bovenaan)

- De permanente mitigatie worden tijdens de werkzaamheden geplaatst en de locatie is weergegeven in Figuur 2.2 en Afbeelding 2.2 t/m 2.9.

Figuur 2.1 | Overzichtskarta met tijdelijke mitigatie aan complex Roland Holstlaan 1-3-5-7 en woningen Ketlaan 1-9, Mendes da Costalaan 84-94 en 96-106, Richterslaan 173-183, Raemaekerslaan 2 en Bendienlaan 2-8

Figuur 2.2 | Overzichtskarta met permanente mitigatie van complexen aan Bendienlaan, Reyerslaan, Ketlaan en Richterslaan.

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Bendienlaan, Reyerslaan, Ketlaan & Richterslaan te Nieuwegein" van 19 april 2023

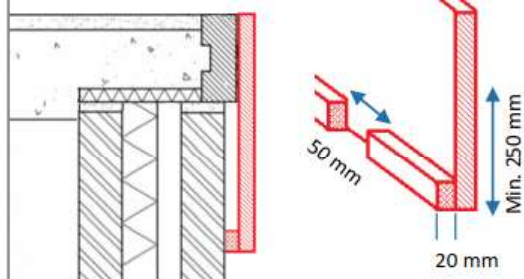

Foto 2 en 3 | Geplaatste paalkasten Coco van Faunus Nature Creations. De paalkast bestaat uit 12 compartimenten (4 zijden, 3 lagen) en is georiënteerd op vier windrichtingen. Hierdoor wordt een grote variatie aan microklimaten gecreëerd. De lagen staan met elkaar in verbinding.

Aangepaste boeiborden

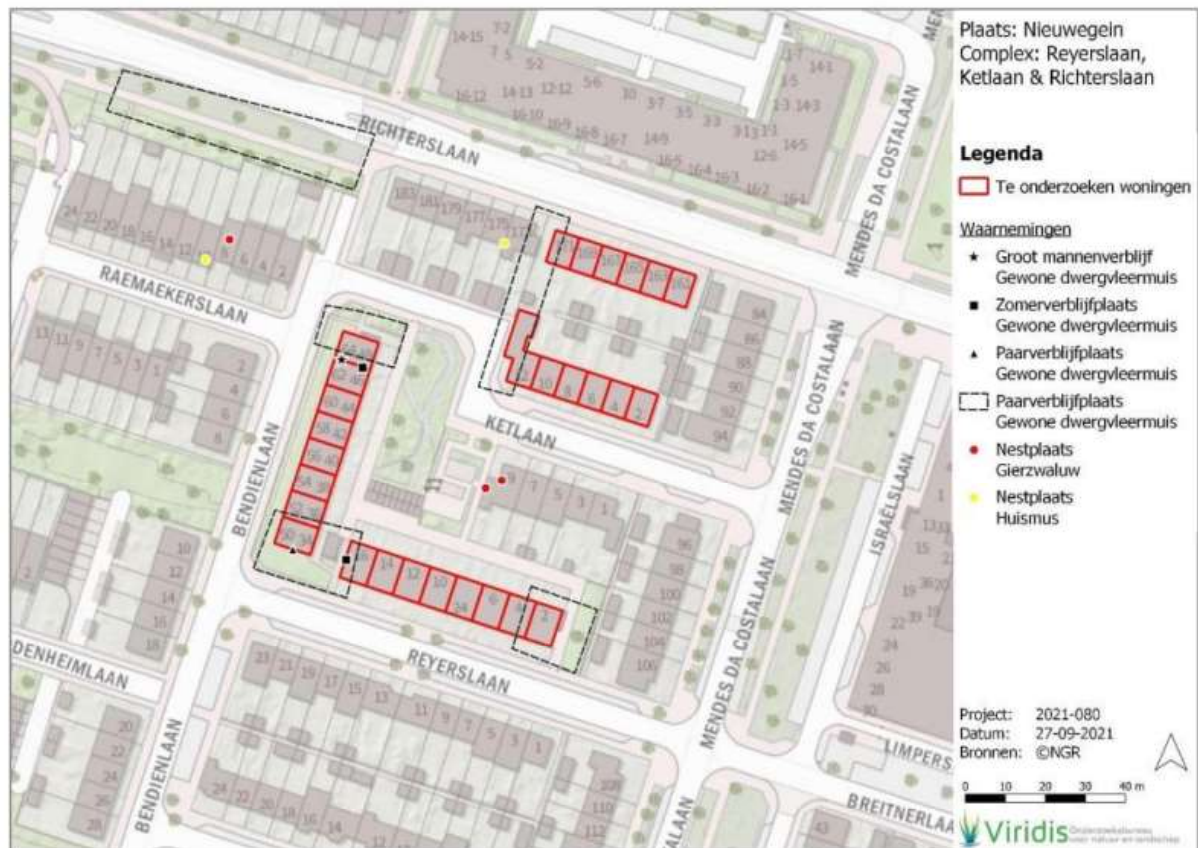
Achter de nieuwe boeiboorden zal een spleetvormige ruimte aanwezig zijn. Door de spleet toegankelijk te maken ontstaan voor vleermuizen zeer geschikte verblijfplaatsen. Er zal een spleet van 20 mm worden gerealiseerd aan de onderzijde. Zie figuur rechts.

Per kopse kant worden op 2 plekken de onderste lat onderbroken.

bron: "Antwoordmemo aanvullende vragen Z2023-00000209" van 19 april 2023

Bijlage 3: Locatie plangebied en aangetroffen verblijfplaatsen

(de “te onderzoeken woningen” vormen het plangebied en “groot mannenverblijf Gewone dwergvleermuis” is een groot zomerverblijfplaats voor 15 individuen)

bron: “Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Bendienlaan, Reyerslaan, Ketlaan & Richterslaan te Nieuwegein” van 19 april 2023